

Ne Clerici, vel Monachi negotijs Secularibus se immi-
scean. Titulus XX. P. 261.
De Observatione jejuniorum. Titulus XXI. P. 265.
De Diebus, quibus jejunare tenentur omnes hujus Ar-
chiepiscopatus, & Provinciae (Indis exceptis.) Ibidem.
De Diebus, quibus Indi jejunare tenentur ex Constitu-
tione felicitis recordationis Pauli Papae III. P. 267.

SUB LIBRO QUARTO.

De Sponsalibus, & Matrimonijs. Titulus I. P. 269.
De Cognatione spiritali, & alijs Matrimonij
impedimentis. Titulus II. P. 278.

SUB LIBRO QUINTO.

De Visitationibus. Titulus I. P. 280.
De Calumniatoribus. Titulus II. P. 286.
De Simonia. Titulus III. P. 288.
De Haereticis. Titulus IV. P. 294.
De Usuris. Titulus V. P. 293.
De Sorilegis. Titulus VI. P. 299.
De Maledicis. Titulus VII. P. 301.
De Injurijs, & damno dato. Titulus VIII. P. 303.
De Poenis. Titulus IX. P. 305.
De Concubinato, & poenis Concubinariorum, & Leno-
num. Titulus X. P. 306.
De Sententia Excommunicationis. Titulus XI. P. 313.
De Poenitentijs, & remissionibus. Titulus XII. P. 319.

STATUTA
ORDINATA
A SANCTO
CONCILIO
PROVINCIALI
MEXICANO III.

ANNO DOMINI MDLXXXV.

EX PRÆSCRIPTO

SACROSANCTI CONCILIJ
TRIDENTINI

Decreto Sess. 24. Cap. 12. de Reform.
verbo *Cetera*.

REVISA

A CATHOLICA MAJESTATE,
ET A SACROSANCTA
SEDE APOSTOLICA CONFIRMATA

Anno Domini millesimo quingentesimo octuagesimo nono.

ri, verum etiam in desiderio orthodoxam Fidem ubique exaltandi imitatori, ac sub eorum obedientia, & dominio, ratione dictorum Regnorum, ex tunc successive eodem Petro Capitaneo Governatore permanentibus, consistens: admodum insignis existat, longumque, & latissimum, & distinctum territorium circum circa habeat; adeoque in eo ultra viginti millia vicinorum, vel Incolarum, quorum plures Fideles, tam noviter conversi, quam etiam alij forenses, & de diversis mundi partibus ad illud habitandum confluentes commorentur, & resideant, ac in eo inter alios Ecclesias, Monasteria, pia loca, ex devotione Regum Majestatis, & Capitanei praedictorum inibi constructa: una Parochialis Ecclesia sub invocatione Beatæ MARIE Virginis, cum structuris, & ædificijs convenientibus, ad quam omnes ipsi Fideles, pro Missis, & Divinis Officijs audiendis, ac Ecclesiasticis Sacramentis suscipiendis, tanquam ad eorum Parochialem Ecclesiam recurrunt, etiam consistit; ac idem Carolus Imperator summo opere cupiat eandem Parochialem Ecclesiam, in Cathedralam, ipsamque oppidum in Civitatem Mexicanensem erigi, & instrui. Nos habita super his cum venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione; eodem Carolo Imperatore nobis super hoc humiliter supplicante, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, & ejusdem Beatæ MARIE Cœlestis, nec non ipsius Fidei exaltationem, Apostolica Autoritate, tenore praesentium supplicationibus Caroli Imperatoris hujusmodi inclinati, de eorumdem fratrum consilio pariter,

&

& assensu, oppidum Mexicanense, ac Parochialem Ecclesiam Beatæ MARIE, hujusmodi in Cathedralam Mexicanensem, sub invocatione ejusdem Beatæ MARIE nuncupandam, pro uno Episcopo Mexicanensi, qui inibi, & in illius Civitate, ac Diocesi verbum Dei prædicet, & infidelas ad eandem Fidem convertat, ac tam illos sic conversos, quam alios prædictos Fideles, in eadem Fide expertius instruat, doceat, & confirmet, ac Sacramenta Ecclesiastica eis ministrat, & ministrari, ac prædictam erectam Ecclesiam, illiusque ædificia ad formam Cathedralis Ecclesiæ redigi faciat: ac in Civitate, & Diocesi prædictis, Collegiatis, & Parochiales, ac alias Ecclesias, Monasteria, Capellas, Hospitalia, Oratoria, & alia loca pia, ac in illis respective in numero, & cum dotibus, ac qualitatibus decentibus per eum assignandis, specificandis, majores, Principales, Abbatiales, Conventuales, & alias Dignitates, personatus, administrationes, & officia etiam curata, & electiva; nec non Canonicatus, & Præbendas, integras, & dimidias portiones, Capellanas, Vicarias, & alia Beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, ac Capitula, necnon Capitulares Abbatiales, Conventuales, & alias mensas erigat, & instituat respective, ac alia Temporalia, Spiritualia, Jurisdictionalia, & Pontificalia officia, omniaque, & singula alia, quæ alij Episcopi Regnorum eorundem facere, & exercere consueverunt, & quæ pro divini cultus augmento, & Fidei hujusmodi exaltatione, ipsorumque Fidelium animarum salute expedire cognoverint, faciat, & exerceat: ac

C 2

omni.

*D. August. lib.
20. de Civitate
Dei c. 4. & D.
Thom. lib. 3. cō-
tra gentes c. 120.*

cultum, & veræ Religionis-Custodiam elevetur: juvat tamen plurimum communis omnium Nationum consensus, in quibus nulla unquam fuit adeo barbara, quæ licet suos falsos Deos, tanquam veros colendo erraverit, primo tamen humanorum bonorum principio, & causæ, nempe Deo, adorationem, ac reverentiam tribuit. Sic enim Cæremoniarum Ritu-
tum necessarium esse gentes æstimabant, ut in earum debita observantia spes suas collocarent, incuriæ autem, ac negligentia in eis commissæ adversos eventus impulerent, eosque præ ceteris religiosiores, & magis pios judicantes, qui se in earum Ritu diligentiores, ac observatores ostendissent. Quin etiam tam divina Fide, quam communi experientia constat, exteriori Cæremoniarum cultu ad divinorum rerum contemplationem spiritum summopere excitari, ac suavissime ferri. Unde videmus tot in Legè scripta Cæremonias a Deo præscriptas, illarum quidem figuras, quibus Redemptor noster, ejusque Sacri Discipuli usi fuerunt, quasque Mater, ac Magistra nostra Catholica Romana Ecclesia, vel per traditionem Apostolicam, vel sancto zelo, ac Divina Providentia, ad priorum, & obedientiam Catholicorum ædificationem, superbiorumque, & arrogantium Hæreticorum, ac Infidelium confusionem introductas recepit, quarum quædam universales, ac toti Ecclesiæ communes, ut in Sanctorum Sacramentorum, aliorumque cœlestium Mysteriorum administratione; quædam vero pro cujusque Provincia, & Ecclesiæ Instituto peculiare existunt: ut igitur non solum Sancta hæc Metropolitana Ecclesia

8
fia Mexicana, sed etiam reliquæ, ejusdem Archiepiscopatus, & Provinciæ Cathedralis Ecclesiæ, tam in divini cultus, & Divinorum Officiorum Cæremonijs, quam in Legibus, & Statutis per earum Prælatos, Capitula, atque, Ministros custodiendis, & observandis, omnimodam, (ut par est,) conformitatem habeant; atque adeo diversitatem (quæ plurimum sæpe absurdorum causa esse dignoscitur) quoad fieri possit, fugiant: Idcirco hæc eadem sancta Provincialis Synodus, collata sibi a Sacrosancto Concilio Tridentino, ad præmissa omnia, & singula auctoritate fungens, in ejusdem Sancti Concilij obedientiam, & executionem, ac eorum, quæ tam in Missali, & Breviario Sanctissimi Patris nostri felicis recordationis Pij Papæ V. jussu editis; quam in hujus Metropolis, ad quam ceteræ ejusdem Provinciæ Cathedralis Ecclesiæ conformari, & regulari debent, erectione disponuntur, & ordinantur, observantiam statuit, decernit, & mandat: Cæremoniale, & statuta infra scripta, in omnibus ejusdem Archiepiscopatus, & Provinciæ Cathedralibus Ecclesijs hujusmodi inviolabiliter observari, practicari, ac executioni mandari. Pro cujus rei fundamento præcipit ejusdem Metropolitanæ Ecclesiæ erectionem poni tenoris (videlicet) sequentis.

*Seff. 24. c. 12:
verbo cetera de
reform. ad finem
capit.*

*Juvant divinã
verba S. Gregor.
qua refert. Car-
dinal. Anthonius
Carrasa ex ejus-
dem Sand. Pon-
tificis Epistolis
tom. 2. in respõ-
sione ad 3. in-
terrogatione D.
Augustin. primi
Anglorum Epi-
scop. fol. 552a*

ERECTIO
ECCLESIAE MEXICANÆ,
QUÆ EADEM EST
CUM CETERIS EJUSDEM PROVINCIÆ.

JOANNES DE ZUMMARRAGA DEI, ET
 Apostolicæ Sedis munere Episcopus, & ser-
 vus Ecclesiæ Mexicanensis, cujus sub Chri-
 sti Dei Evangelio æterno militanti, gratia, & pax a
 Deo Patre, & ejus consubstantiali Unigenito Filio,
 pacis autore, qui sui Divini Corporis effuso Sangu-
 ine donavit nobis omnia delicta delens, quod adver-
 sus non erat Chirographum decreti, quod erat con-
 trarium nobis, & ipsum tulit de medio, affigens illud
 Crucis pacificans per Sanguinem Crucis ejus, sive
 quæ in terris, sive quæ in Cælis sunt. Placuit divi-
 næ bonitati Hispaniarum Regnis adeo celebres præ-
 ficere Herôes, qui ne dum barbaricos enses, ac mo-
 les, qui illorum victoriam sequuntur e medio effu-
 garent: verum sui patrimonij, ac vitæ prodigi facti,
 remotissimas, & incognitas penetrarunt regiones, ac
 Idololatriæ monstro inde sublato, Evangelium vitæ,
 Crucis vexillo hinc inde triumphante, Christiano-
 rum magna stipante caterva, plaudente Religione
 Christiana magnis auspicijs late, diffuseque plantarent;
 sic sunt Serenissima Regina Joanna, ac illius Genitus
 Invictissimus Carolus Maximus, Imperator semper
 Augustus rei secularis, ex Dei electione solus, &
 in-

Indubitatus Monarcha, quorum cura circa hoc po-
 tissimum versatur, ut omnes gentes eandem ortho-
 doxam profiteantur Fidem, & universus Orbis ad
 unius veri Dei cultum redigatur, fiatque unum ovi-
 le, & unus Pastor, atque juxta Beatissimi Pauli ora-
 culum unum corpus, unus spiritus, una spes, unus
 Dominus, una Fides, unum Baptisma, unus Deus,
 & Pater omnium, qui super omnes, & per omnia,
 & in omnibus nobis, a cunctis proclametur unifor-
 miter; ob hoc innumeras quippe rates, carinas, at-
 que trêmes scyllæ, caribdi, ac alijs compluribus
 cerulei maris angustijs exposuere; ob hoc sane ineffa-
 biles suorum Regnorum thesauros, quasi manu un-
 dequaque perfossa, per abruptas, & incultas oras,
 etiam nec assem mundani lucri inde sperantes, Her-
 culeo illo suo animo, sæpissime, & assatim projece-
 runt, attentantes iter, vel euntibus, vel redeuntibus,
 multis nominibus infaustum, nullo tamen infelicius,
 quam quod pluries Christiani nominis augmentum
 non contingebat, ac pene duplicabat molestiam,
 quod gentem illam omnino adversam, & inducti-
 lem, cujus utilitati potissimum tantum laboris desu-
 dabatur. Ob hoc res utique lucidissima est, selectos
 Viros quam plurimos, nedum in arte militari, ve-
 rum etiam in omnigena eruditione, ac pietate ad bar-
 baros, & fere bestialiter viventes homines destina-
 runt: Alteros quidem, qui illos suo regali sceptro
 submitterent, alteros vero, qui Sacra Dei Tempia
 ædificarent, & ad sinceram Fidei veritatem radijs
 veræ Theologiæ illuminatos illos redigerent, & im-
 maculatam, quam ædificarent Ecclesiam (si forte dia-

bolico instinctu misceretur) a fæde barbarica appellatione vendicarent, perspiciebat nimirum Regia prudentia id, quod verissimum est, non mediocriter ad Christianæ Religionis ornamentum facere, ne quid omnino canatur, aut legatur in Templis, quod non gravissimo, doctissimo cuique placere possit, hoc est, quod non ex divinis libris haustum sit, aut certe a viris eximijs profectum. Demum tanta solertia, tam ingenti cura, & augusta opera hujus rei studio infatigabili christiani nominis sumpta Provincia annis non paucis infudarunt, ut illis in locis, in quibus ab incognitis sæculis Astaroth, Bel, Baal, Dagon, & reliquæ Barathricæ ferinæ spurcitie colebatur, jam non nisi divinum Nomen, Sacri Hymni, hipostaticæ laudes, Virginei cantus, Divorum Panegyrici, Martyrum sanguis, Virginum puritas, Ecclesie dogmata, & Pontificia jura hinc inde resonent, atque tripudiant: loquantur ipsa opera, testentur rem quondam prophane blasphemie, & demonum nominibus plenæ regiones. Nunc vero Insule Christianæ, & oppida felicissima Christo, ac Gloriæ militia dicata hujus felicitatis participes sunt. Cumana perlarum flumen, Venetia minor, Sancta Martha, nomen Dei Darienum, Panama, Nicaragua Indica, Cartago, Profunda loca, Perutum, Yucatanum, Cocumellum flumen palmarum, Hispanica Insula, Fernandina, Margarita, Jamaica, & Sancti Joannis, ac alia quam plurima loca, quædam a fluminibus, quædam vero a Ducum illa subjugantium genealogijs nomina trahentia, quæ adeo divini cultus schemate fulgent, exuberantissimis Templis, ac Monachorum cœnobijs

hinc

hinc inde constructis, ut vere de illis respectu nostri divinum Judicium jam verificetur, erunt novissimi primi; hoc vero ingens divini amoris incendium, pijsimorum horum Regum studio actum est, quibus taliter favit divina clementia, ut non solum regali sceptro cunctos nostri ævi Reges antecedant; verum pietate præcipua Fidem Christianam præ cunctis ampliaverint. Quapropter mihi magis interea libet, illis mentem istam Regibus dignam, quam fortunam quamlibet amplam gratulari. O felicem Christi Populum, si passim contingat tales esse Principes, quibus Christi gloria nihil sit antiquius, qui totum regium ornatum moribus, & vita refrenant, quibus etiam si sceptrum detrahas, tamen Reges Christianos agnoscas, in quibus sane fortuna, quam antiquitas cæcam faciebat, occulta videtur, qui generis sui longe clarissima schemata morum suorum ornamentis illustrant, Regiam Dignitatem vitæ integritate conduplicant, Imperiali Aquilæ, nescio quid Majestatis additum videtur; postquam hi similes non habentes Principes totius orbis, Monarchiam tenent. Quid superest? Nisi ut Christum optimum, maximumque compresemur, ut istam mentem illis, illos vero nobis quam diutissime servet incolumes; ad tantam itaque exuberantiam (ut ad rem breviter veniamus) horum Principum devenit, clementiaque Mexicanam Provinciam, inter omnes regie ditioni submissas, præcipuam in terra firma, quam Novam Hispaniam nuncupamus, sitam, non solum a barbarico illo cultu, Christi Fide undequaque evangelizata, mundaverint; verum, & ordo Hye-

8 *De Erect. Ecclesie Mexicanae.*
rarchicus, quem Romana tenet Ecclesia in illa ob-
servetur. Apostolico super hoc implorato consensu,
Episcopale Cathedralē Templum, ac Parochiales,
& Ecclesiasticas Dignitates, Canonicatus, Præben-
das, Beneficia, & cetera hujusmodi in ipsa erigere,
construere, ædificare, & fundare omnino (regio
super hoc habito consilio,) decreverint: atque, ut
rem effectui commendarent, me inutilem, & omni-
no ad tantæ rei executionem inhabilem, cum apud
illos plurimi non deessent, qui, mea sententia, cu-
mulate valerent suis sanctissimis votis satisfacere,
ex angulo mei Franciscani Instituti semi sepultum
extraxerunt, & in primum Mexicanensem nomi-
naverunt, & elegerunt Episcopum. Quorum piæ
Petitioni, & Electioni Sanctissimus D. N. Papa Cle-
mens, hujus nominis septimus, paternali affectu
(ut par est) condescendens, Apostolicas Litteras per
manus Regias, nobis suppeditandas solerti cura
destinavit, quas quidem litteras, in membrana mo-
re Romano conscriptas, Apostolico plumbo in filis
fericis rubei, croceique coloris pendente, sanas, in-
tegras, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua
sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & su-
spicione carentes, is, qui regium agebat negotium,
coram magno cætu in præcipuo Templi sacro lo-
co, Sancti Spiritus invocato favore, nobis præsentavit.
Quas quidem ea, qua decuit reverentia, & submis-
sione, suscepimus, & legimus. Series vero earum
de verbo ad verbum est, quæ sequitur.

CLE-

De Ereptione Ecclesie Mexicanae. 9
CLEMENS Episcopus Servus Servorum Dei
ad perpetuam rei memoriam. Sacri Apo-
stolatus ministerio, meritis licet insufficien-
tibus superna dispositione præsidentes ad universi Or-
bis Provincias, & Loca, ea præsertim, quæ Omni-
potentis Dei misericordia Christianæ veritatis lucem
nostris potissime temporibus inceperunt agnoscere,
frequenti meditatione intendimus, ut in illis ortho-
doxæ Fidei cultus augeatur, & Christiana Religio
propagetur, ac eorum Incolæ, & habitatores ve-
nerabilium Præsulum Doctrina, & auctoritate suffulti,
in eadem Fide semper proficiant, ipsaque loca, ma-
xime insignia, dignioribus titulis attollantur, & ma-
joribus honoribus decorentur, præsertim cum id Ca-
tholicorum Regum, & etiã Cæsareæ Majestatis pia
vota exposcunt, & cognoscimus in Domino salu-
briter expedire. Sanè cum oppidum Mexicanense in
Indijs maris tirreni Indici nuncupati, olim auspicijs
claræ memoriæ Ferdinandi Aragoniæ Regis, & Elis-
abethæ, Reginae Castellæ, & Legionis Regnorum,
per dilectum Filium,obilem Virum Petrum Arias
militem Segovitensem, eorum gentium, armorum ad
easdem Indias destinatorum, Exercitus Generalem
Capitaneum noviter repertis, & e manibus infidelium
illas tunc occupantium ereptis, ac ad ditionem, &
dominium eorum, & pro tempore existentium Re-
gum eorundem Regnorum redactis, illisque in tem-
poralibus subjectis, quæ eisdem regibus, dum vixe-
runt, & deinde Charissimo in Christo Filio nostro
Carolo, Romanorum Imperatori semper Augusto,
dictorum Regnorum nedum hæredi, & Successo-
ri,

C

STATUTA
ORDINATA
A SANCTO
CONCILIO
PROVINCIALI
MEXICANO III.
ANNO DOMINI MDLXXXV.
EX PRAESCRIPTO
SACROSANCTI CONCILII
TRIDENTINI
Decreto Sess. 24. Cap. 12. de Reform.
verbo Citato.
REVERSA
A CATHOLICA MAJESTATE
ET A SACROSANCTA
SEDE APOSTOLICA CONFIRMATA
Anno Domini millesimo quingentesimo octuagesimo nono

SANCTA SYNODUS
Provincialis in Civitate Me-
xicana, quæ Provinciæ No-
væ Hispaniæ caput, & Me-
tropolis est, legitime con-
gregata, Præsidente in ea
Illustrissimo, & Reveren-
dissimo D. D. Petro Moya
de Contreras, ejusdem Civitatis, & Diocesis Ar-
chiepiscopo, per cujus indictionem, & convocato-
rias Litteras eadem Synodus, hoc anno Domini mil-
lesimo, quingentesimo, octuagesimo quinto, inibi
celebrata fuit, prout celebratur de præsentibus; *Illu-*
strissimo Domino Archiepiscopo Metropolitano, & Re-
verendissimis Dominis Episcopis Suffraganeis, Cathe-
edraliumque hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Ec-
clesiarum Decanis, & Capitulis, omnibusque Beneficia-
riis, Vicariis, Parochis, Capellanis, & Clericis cujus-
cumque ordinis, qualitatis, & præminentie honore
fulgentibus; ac quibusvis ejusdem Provinciæ Notariis,
Scribis, & Officialibus, quos hic contenta concernunt,
qui concernere possunt, in CHRISTO JESU Do-
mino nostro, qui vera salus est, salutem, &c.

QUAMVIS nobis Christiana Religio non osten-
deret, quantum Sacrarum Cæremoniæ Rit-
us, & observantia conferat, ut animus ad divinum

omnibus, & singulis alijs privilegijs, prærogativis, præminentijs, & gratijs, quibus alij Episcopi prædicti de jure, & consuetudine, ac alias utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum utatur, potiator, & gaudeat, ac uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeat: necnon in eadem Ecclesia Mexicanensi Capitulum Canonicorum, & Personarum, Episcopali, & Capitulari mensis, ac sigillo, & alijs insignijs, jurisdictionibus, privilegijs, & præminentijs Episcopalibus, & Capitularibus, erigimus, & institimus: ac Incolas, & habitatores dictæ Civitatis cum hominè decoramus; necnon eidem erectæ Ecclesie pro illius Civitate, Civitatem erectam, & pro Diocesi Terras, Insulas, Lœca, & Oppida, quæ idem Carolus Imperator, vel ejus Consilium Indiarum nuncupatum, postis limitibus, & confinibus necessarijs, statijs, & assignari jusserit: ac pro Clero, & Populo illorum Incolas, & habitatores hujusmodi, respectively, ac pro dote, & etiam Pontificalis Dignitatis, & pro tempore existentis Episcopi illius decentiori sustentatione decimas, primitias, & alia jura Episcopalia, Spirituality, & temporalia de bonis, rebus, & fructibus, de quibus Carolus Imperator, vel consilium hujusmodi specificarint, & ordinaverint: itaque idem Episcopus Mexicanensis in Civitate, & Diocesi prædictis Episcopalem jurisdictionem, autoritatem, & potestatem exercere, ac decimas, & primitias, & jura hujusmodi percipere, & levare ad instar Episcoporum prædictorum libere, & licite valeat, applicatus, & appropriamus: necnon jus Patronatus, & infra annum,

num, propter loci distantiam, per se, vel alium, seu alios ad id etiam ante vacationes deputandos Procuratores, præsentandi Personas idoneas, tam hac prima vice, quam quoties illa pro tempore vacaverint, ad Ecclesiam videlicet Mexicanensem, nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici per Nos, & ipsum respectively in ejusdem Ecclesie Episcopum, & Pastorem præficiendum. At vero omnes, & singulas alias Dignitates, Personatus, Administrationes, Officia, Canonicatus, & Præbendas, Portiones, Cappellanas, Vicarias, Monasteria, Prioratus, & alia Beneficia hujusmodi, eidem tempore existenti Episcopo Mexicanensi, ac ejus Vicario, seu Officiali per eum instituendas, ad eandem præsentationes Carolo Imperatori prædicto, ratione Regnorum Castellæ, & Legionis hujusmodi, ac pro tempore existenti illorum Regi, vel Reginae de similibus consilio, & assensu reservamus, concedimus, & assignamus; non obstantibus Constitutionibus, Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, decorationis, applicationis, appropriationis, reservationis, concessionis, & assignationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo, quarto Nonas Septembris, Pontificatus nostri anno septimo.

Post quarum quidem Litterarum Apostolicarum praesentationem, & receptionem nobis, & per Nos, ut praemittitur, factas, fuimus pro parte Serenissimae Dominae Joannae, & Caroli semper Augusti, ejusdem filij Hispaniarum Regum debita cum instantia requisiti, ut ad complementum Litterarum Apostolicarum, & contentorum in eisdem procedendum, in praedicta nostra Cathedrali Ecclesia, ad honorem Gloriosissimae Virginis MARIE Assumptionis dedicata, & in dicta Nova Hispania fabricata, Dignitates, Canonicatus, & Praebendas, ac Portiones, aliaque Beneficia, & Officia Ecclesiastica quotquot, & prout melius expedire videremus, tam in Civitate, quam per totam Dioecesim erigeremus, & institueremus. Nos igitur Frater Joannes de Zummarraga, Episcopus, ac Commissarius Apostolicus praefatus attendentes petitionem, & requisitionem hujusmodi iustas fore, & rationi consonas, cupientesque, ut verus, & obediens filius Apostolica jussa, nobis directa, reverenter exequi, ut tenemur, commissionem praecipuimus, & eadem Autoritate Apostolica, qua fungimur in hac parte, praefata Majestate instante, & petente, in praedicta Cathedrali Ecclesia Mexicanensis Civitatis in praedicta Nova Hispania, ad honorem Dei, & Domini nostri Jesu-Christi, ac Beatissimae MARIE Virginis, Matris ejus, in cujus, ac sub cujus titulo per praefatum Sanctissimum Dominum nostrum Cathedralis Ecclesia est erecta, tenore praesentium erigimus, creamus, & instituimus.

§. I.

Decanatum, quae Dignitas prima post Pontificalem in eadem Ecclesia existat, qui curet, & provideat, quod Officium Divinum, & omnia alia, quae ad cultum Dei pertinent, tam in Choro, quam in Altari, etiam in Processionibus in Ecclesia, & extra, in Capitulo ubicumque Conventus, Ecclesiae, seu Capituli ad illud exolvendum congregabuntur, cum silentio, & ea, qua decet honestate, ac modestia rite, & recte perficiantur, ad quem etiam pertinebit, ijs, quibus a Choro ex causa discedere convenit, & expressa causa, & non alias, licentiam concedere.

§. II.

Archidiaconatum ejusdem Civitatis, ad quem Clericorum ordinandorum examinatio, Praelato solemniter celebrante; ministratio Civitatis, & Dioecesis, si sibi a Praelato injungatur visitatio, & alia, quae de jure communi competunt, exercere pertinebit, qui in altero tamen jurium, vel in Theologia ad minus Baccalaureus existat, in Universitate graduatus.

§. III.

Cantoriam, ad quam nullus possit praesentari, nisi si in musica, saltem in cantu plano doctus, & peritus existat, cujus in facistolio cantare, & servitores Ecclesiae cantare docere, & quae ad cantum pertinent, & expectant ordinare, corrigere, & emendare, in Choro, & ubicumque per se, & non per alium officium erit.

§. IV.

Scholasticam, ad quam etiam nullus, nisi in altero Jurium, aut in artibus Baccalaureus, in aliqua generali Universitate graduatus existat, presentetur, qui Grammaticam Clericos, & Ecclesie servitores, ac omnes Dicesanos audire volentes, per se, vel alium docere tenebitur.

§. V.

Thesaurariam, ad quam Ecclesiam claudere, & aperire, campanas pullare facere, omnia utensilia Ecclesie Custodire, lampades, & luminaria, curare de incenso, luminibus, Pane, & Vino, ac reliquis ad celebrandum necessarijs, de redditibus fabricae Ecclesie exponendis ad votum Capituli providere, pertinebit.

§. VI.

Necnon decem Canonicatus, & Præbendas, quas a dictis Dignitatibus omnino separatas esse decernimus, nec unquam unam simul cum dignitate aliqua obtineri posse ordinamus, ad quos etiam Canonicatus, & Præbendas nullus presentari possit, nisi ad Sacrum Presbyteratus Ordinem jam sit promotus, ad quos quidem Canonicatus quotidie (præterquam in primæ, & secundæ dignitatis festivitibus, in quibus Præstatur, vel eo impedito aliqua de Dignitatibus celebravit) Missam celebrare pertinebit.

§. VII.

Instituimus insuper sex integras, & totidem dimidias Portiones, & qui ad dictas integras Portiones presentandi fuerint, ad Sacrum Diaconatus

Or.

Ordinem sint promoti, in quo quidem Ordine teneantur in Altari quotidie deservire, necnon Passiones decantare: qui vero ad dimidias, ad Sacrum Subdiaconatus, qui quidem Epistolas in Altari, & in Choro, & Prophetias, Lamentationes, & Lectiones teneantur decantare.

§. VIII.

Volumus insuper, & statuimus quod ad Dignitates, Canonicatus, Portiones integras, & dimidias supra dictas, vel ad aliquod aliud Beneficium totius nostræ Dicesis, nullus presentari valeat, qui cujusvis Ordinis, Privilegii, aut Officij occasione a Jurisdictione nostra Ordinaria sit exemptus, & si forte contigerit, exemptum aliquem presentari, vel institui, talis presentatio, vel institutio sit ipso jure nulla.

§. IX.

Et quia non est parvi momenti Rectores nominare, ordinamus quod tot Rectores possimus eligere, quot servitio nostræ Cathedralis Ecclesie necesse fuerint, qui ad nutum nostrum, nostrorumque pro tempore successorum provideri, & quando licuerit, amoveri possint, qui exercent in dicta Cathedrali Ecclesia nostra Officium recte, & rite Missas celebrando, confessiones audiendo, aliaque Sacramenta caute, & sollicitè ministrando.

§. X.

Ac sex Acolytos, qui Acolytatus Officium in Altaris ministerio quotidie per ordinem exercent, ordinamus Capellanos insuper sex, quorum quilibet, tam in nocturnis horis, quam in diurnis

E

nis,

nis, ac etiam Missis ad Facistolium personaliter interesse, & in unoquoque mense Missis viginti, nisi iusta infirmitate, vel impedimento fuerit impeditus, celebrare teneatur.

§. XI.

Præsentationem autem dictarum Dignitatum, Canonicatum, Portionum integrarum, ac dimidiarum, altarumque Dignitatum, Canonicatum, & Portionum similium futurarum, in prædicta nostra Cathedrali Ecclesia creandarum, præfatis Catholicis Hispaniarum Regibus, ac eorum Successoribus, prout de jure eis competit, & Autoritate Apostolica reservamus eadem autoritate.

§. XII.

Acolytorum, & Capellanorum prædictorum electionem, seu provisionem ad Nos, & Successores nostros una cum nostro Capitulo peragere decernimus. Volumus autem, quod dicti Capellani, qui pro tempore fuerint eligendi, non sint Familiares Episcopi, nec alicujus Personæ dicti Capituli, nec fuerint tempore vacationis,

§. XIII.

Officium Sacristæ, qui ea, quæ ad officium Thesaurarii spectant, ipso præsentem, & de ejus commissione, & in ejus absentia ad votum Capituli exercere tenebitur.

§. XIV.

Officium Organæ, qui organa in diebus Festivis, & alijs temporibus ad votum Prælati, vel Capituli pulsare teneatur.

§. XV.

§. XV.

Officium Peticarij, cujus in Processionibus ordinare Prælati, Presbytero, Diacono, Subdiacono, & reliquis Altari ministrantibus, de Choro, ad Sacristiam, vel Altare, de Altari ad Sacristiam in Chorum euntibus, vel redeuntibus anteire, officium erit.

§. XVI.

Officium æconomi, sive Procuratoris Ecclesie fabricæ, & Hospitalis, qui Architectis muratoribus, necnon fabris lignarijs, & alijs officialibus ædificandis Ecclesijs operam dantibus præerit, quique per se, vel alios redditus, & proventus annuos, & quæcumque emolumenta, & obventiones, ad dictam fabricam, & Hospitale, quovis modo pertinentia, colligere, & expendere habebit, redditurus annuatim rationem de receptis, & consumptis Episcopo, & capitulo, vel officialibus ab eisdem ad hoc specialiter deputatis, necnon ad eorum nutum eligendus, vel removendus, præstita prius per eum idonea satisfactione, quam ad Administrationem admittatur.

§. XVII.

Officium insuper Cancellarij, sive Notarij Ecclesie, & Capituli, qui quoscumque contractus inter Ecclesiam, Episcopum, & Capitulum, & quoscumque alios, in prothocolo, & notis suis recipere, actus Capitulares scribere, donationes, possessiones, census, sœuda, precaria per eisdem Episcopum, & Capitulum, & Ecclesiam, vel ab eisdem facta, vel in posterum facienda annotet, & scribat, &

instrumenta custodiat: partes reddituum Beneficentis distribuatur, nec non Rationes reddat, & recipiat.

§. XVIII.

Officium insuper canicularij, qui canes ab Ecclesia eijciat, in omnibus Sabbatis, & quorumcumque festorum vigiliis habentium, vigilijs, & alijs, ubi, & quando per Thesaurarium sibi fuerit inunctum, Ecclesiam purgabit.

§. XIX.

DE quibus omnibus, videlicet, quinque Dignitatibus, decem Canonicatibus, sex integris, & totidem dimidijs Portionibus, & sex Capellanis, & sex Acolytis, & Officijs prædictis, quia de præsentibus fructus, redditus, & proventus decimarum non suppetunt, Thesaurariam ex Dignitatibus, quinque vero Canonicatus, & omnes integras, & dimidias Portiones, ad præsens in dicta ereptione volumus suspendere: quod si præfatis quatuor Dignitatibus, & quinque Canonicis redditus memorata quartæ partis ad præsens (quod non ereditimus) non suppetant, quod defuerit, inter eos dividatur secundum valorem Præbendarum, & non numerum Personarum, donec ad majorem quantitatem fructus pervenerint, restituendi ad Præbendas præfatas per Nos, & nostros Successores, ordine nobis considerando ad potiorem Ecclesie nostræ utilitatem, ita tamen, ut cum, Deo duce, ad pinguiorem fortunam fructus, & redditus nostræ prædictæ Ecclesie pervenerint, quamprimum ad dotem Thesaurariæ suspensæ applicatam de super crescentibus fructibus auctum fuerit, Thesaurariam eandem, ex nunc erectam, & creatam esse

de-

decernimus, absque alia nova creatione, & ereptione, Personæ per eandem Catholicam Majestatem nominandæ, conferendam; & consequenter dum fructus, redditus, & proventus ulterius augmentum receperint, tres integræ Portiones provideantur, & successive cum excreverint fructus, dictorum Canonicorum numerus, usque ad denarium numerum successive augeatur; quo expleto, tunc reliquæ tres integræ Portiones, & dimidiæ successive suo ordine admittantur, & demum de redditibus super excreverint sex Acolytatus, pro sex Clericulis, qui in quatuor minoribus sint constituti, & Acolytorum officium in Altaris ministerio exerceant, & sex Capellanæ simplices, pro sex prædictis Capellanis similiter provideantur; postmodum vero officium Organistæ, & Perticarij, & æconomi, Notarij, & Canicularij prædictorum dicto numero successive, juxta ordinem litteraliter præmissum, absque aliquo intervallo augeatur.

§. XX.

ET quia secundum Apostolum, qui Altari servit, de Altari vivere debet, omnibus, & singulis Dignitatibus, Personis, & Canonicis, Præbendis, & integris, & dimidijs Portionarijs, Capellanis, Clericulis, sive Acolytis, ceterisque officijs, & eorum Officialibus, juxta numerum supra dictum expressis, omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus, tam ex Regia donatione, quam ex jure Decimarum, aut alias quovis modo, ad eos de præsentibus, aut in futurum pertinentes; videlicet ordine Literario, Decano, Archidiacono, Cantori, Scholastico,

F

The;

Thefaulario, & Canonicis, necnon Portionibus integris, & dimidijs, & omnibus alijs supra notatis, & nominatis modo sequenti.

§. XXI.

Decano scilicet centum, & quinquaginta libras, *pesos*, vulgariter in illis partibus nuncupatos, quarum librarum quaelibet unum castellanum aureum quadringentos octuaginta quinque marapetinos monetæ usitatæ Hispaniæ constituentes. Archidiacono centum, & triginta valoris ejusdem *pesos* seu castellanos, & cuilibet de Dignitatibus totidem; & cuilibet de Canonicis centum; Portionariorum cuilibet septuaginta; dimidijs triginta quinque; Capellanis quidem viginti; Acolytis singulis duodecim; Organistæ sex decim, & Notario totidem; Perticario totidem; æconomo vero quinquaginta; Caniculario quidem duodecim libras auri similes, totidem castellanos, & marapetinos constituentes ex nunc, pro tunc ordine litterario, prout exprimitur, servato, cum fructus, redditus, & proventus super excreverint, applicamus, & assignamus.

§. XXII.

ET quia, ut dictum est, propter officium datum Beneficium, volumus, & in virtute Sanctæ Obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, quod prædicta stipendia sint quotidianæ distributioni assignata, distributa quotidie interessentibus singulis horis, nocturnis pariter, & diurnis exercitijs dictorum Officiorum. Itaque a Decano usque ad Acolytum inclusive, is, qui alicui horæ non interfuerit in Choro, stipendio, sive illius horæ distributione careat; &

of-

officialis, qui sui officij exercitio, vel executioni de-erit, mulctetur similiter singulis vicibus pro rata salarij; tales vero distributiones, quibus absentes privantur, alijs interessentibus accrescant.

§. XXIII.

Item volumus, & eadem auctoritate ordinamus, ut omnes, & singulæ Dignitates, Canonici, & Portionarij dictæ nostræ Ecclesie Cathedralis teneantur residere, & servire in prædicta nostra Ecclesia per octo menses continuos, aut interpolatos; alioquin Nos, vel Successores nostri, qui pro tempore fuerint, aut Capitulum Sede vacante teneantur, eo prius vocato, & audito, si justam, & rationabilem causam absentiae non habuerit, & allegaverit; Personatum, vel Canonicatum, sive Portionem vacantem pronuntiare, & de illo, vel illa idoneis ad præsentationem tamen præfatæ Catholicæ Majestatis, & eorum in Regnis Hispaniæ successorum providere; justam autem absentiae causam hoc loco diffinimus, ægritudinem, dum tamen Beneficiatus infirmus in Civitate maneat, aut in suburbijis ejusdem Civitatis, aut si eam incurrerit stans extra Civitatem, cum redierit, aut redire paraverit ad eam, dum tamen hoc probationibus legitimis constet, vel cum de mandato Episcopi, vel Capituli simul, & pro causa, & utilitate Ecclesie absens fuerit, itaque ista tria concurrant in hac sua absentia.

§. XXIV.

Volumus insuper, & de consensu, & beneplacito Serenissimæ Majestatis, & eadem Auctoritate Apostolica statuimus, decernimus, & mandamus

F 2

quod